

शत्रुता (von शत्रु) f. *Gegnerschaft, Feindschaft*: °तामेति *wird zum Feinde* Spr. 4719. (II) 1067. KATHA. 44, 124. 74, 89.

शत्रुतापन 1) adj. *Feinde peinigend*: Çiva Çiv. — 2) m. N. eines Krankheitsdämons HARIV. 9337.

शत्रुतर्प n. *Ueberwindung des Gegners* RV. 6, 22, 10.

शत्रुत्वं n. = शत्रुता RV. 8, 43, 5. Spr. 4722. पाण्डित 4970.

शत्रुदमन adj. *den Feind bändigend* gaṇa नन्दादि zu P. 3, 1, 134.

शत्रुतप P. 3, 2, 46, Schol. (संज्ञायाम्). Vop. 20, 60. adj. *den Feind peinigend* MBH. 4, 1670. — Vgl. शत्रुतपि.

शत्रुदम adj. *den Feind bändigend* MĀK. P. S. 687, Z. 1. Çiva MBH. 12, 10361.

शत्रुवोधन adj. *Feinde bekämpfend* TS. 4, 8, 43, 3. TBA. 1, 7, 8, 8.

शत्रुभट m. N. pr. eines Asura KATHA. 47, 20.

शत्रुमर्दन 1) adj. *Feinde vernichtend* KATHA. 42, 125. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Daçaratha, = शत्रुघ्न ÇABDAR. im ÇKDr. — b) eines Sohnes des Kuvalajāçva MĀK. P. 26, 6. — c) eines Fürsten von Viḡaja WILSON, Sel. Works 1, 291. — d) eines Elephanten KATHA. 51, 161.

शत्रुलोक m. MĀK. P. 120, 19 fehlerhaft für शक्रलोक.

शत्रुवर्त्त (von शत्रु) adj. *Feinde habend* SIDDH. K. zu P. 5, 2, 112.

शत्रुमात् (von शत्रु) adv. mit dem caus. von गम् *dem Feinde überliefen* MBH. 2, 2455.

शत्रुमाह् adj. *den Feind überwindend* MBH. 12, 411.

शत्रुह् adj. *Feinde niederschlagend* P. 3, 2, 49, Schol. (= शत्रुं वध्यात्). AV. 1, 29, 5. 6, 98, 3.

शत्रुकुन् 1) adj. dass. RV. 10, 159, 3. BHA. P. 3, 24, 10. 4, 4, 24. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Çvaphalka (vgl. शत्रुघ्न) HARIV. 2084.

शत्रुकुत्तर m. N. pr. eines Ministers des Çambara HARIV. 9291. 9314. 9329. 9340. fgg.

शत्रूय (von शत्रु) VS. PRĀT. 3, 111. TS. PRĀT. 3, 7. *feindlich auftreten*; nur partic. praes. शत्रूयत् RV. 1, 33, 15. 5, 4, 5. 28, 3. विश्वं शत्रूयत्तं जघान 7, 20, 3. 10, 89, 15. अग्निमित्रेनामस्मां कृत्यतीमभि AV. 3, 1, 3. 4, 22, 6. 6, 88, 3. VS. 12, 5.

शत्रूयैक् adj. *Feinde bewältigend*; nom. sg. °षाड् AV. 5, 20, 11. nom. pl. °षाकः RV. 8, 49, 6.

शत्रुरी f. *Nacht* TRIK. 1, 1, 104. — Vgl. शर्वरी.

1. शद्र *sich auszeichnen, — hervorthun; die Oberhand behalten, triumphiere*: यस्मिन्परा वावृधुः शाश्वदं RV. 2, 20, 4. med.: त्वया वयं शाश्वदे रणेषु 10, 120, 5. शाश्वदे 1, 141, 9. partic. (vgl. *xezaomévoç*): प्र स्वां मूर्तिमतिरुच्छाशदानः 1, 33, 13. 116, 2. कन्धेव तन्वाइ शाशदाना 123, 10. 124, 6. सात्ताम् तान्वाहुभिः शाशदानान् 7, 98, 4. 104, 24. ब्रह्मणा AV. 1, 10, 1. NAIGH. 4, 3. NIA. 6, 16 erklärt durch शाशयमान (= *भियमान* Durga) von 2. शद्र.

2. शद्र (शातने) DHĀTUP. 20, 25. 28, 134. शशाद्, शेडुम्; अशदत् Vop. 8, 127. अशत्स्यत् (vgl. KĀT. 3 aus SIDDH. K. zu P. 7, 2, 10) P. 1, 3, 60, Schol. *abfallen, ausfallen*: दत्तास्ते शत्स्यति AV. 14, 3, 37. partic. शन्न, शन्नमल zur Erklärung von शत्मलि NIA. 11, 8. n. *Abfall*: कृष्यि °KĀT. Ça. 15, 1, 10 (MANU. zu VS. 9, 35). 17, 1, 23. — Vgl. शद्र, शाद्र.

— caus. शादयति P. 7, 3, 42. *treiben*: गाः शादयति गोपालः Schol.

VII. Theil.

Vop. 18, 14.

— intens. s. u. 1. शद्र.

— व्यव *wegfallen, zerfallen* ÇAT. BR. 2, 1, 3, 6. — Vgl. व्यवशाद्र.

— घ्रा (गति) Vop. zu DHĀTUP. 20, 25.

— परि, partic. °शन्न *ab —, daneben gefallen*: Körner ĀÇV. Ça. 2, 6, 6.

— प्र s. प्रशन्नम्.

शद्रै (von 2. शद्र) gaṇa ज्वलादि zu P. 3, 1, 140. m. 1) *Abfall*; s. पर्षा °.

— 2) N. eines Ekāha ĀÇV. Ça. 3, 8, 21. उपशद्र desgl. 22; vgl. औपशद्र.

— 3) = फलमूलादि SIDDH. K. im ÇKDr.

शद्रि UṆĀDIS. 4, 65. m. = जिह्नु und तडित् H. an. 2, 461. = अम्भोधर und जिह्नु MED. r. 89. = शर्करा UḡĖVAL. = कृत्स्नि (vgl. शत्रि) UṆĀDIK. im ÇKDr.

शद्रु adj. von 2. शद्र P. 3, 2, 159. m. unter den Namen Viṣṇu's H. Ç. 75.

शद्रला f. N. pr. eines Flusses ÇAT. 1, 55.

शनक m. N. pr. eines Sohnes des Çambara HARIV. 9253. *सेनक* die neuere Ausg.

शनकावलि *Scindapsis officinalis* Schott., m. ÇKDr. nach ÇABDAR.

°ली f. WILSON nach ders. Aut.

शनकैस् (demin. von शनिस्) adv. *sachte, sanft, leise, langsam, in aller*

Ruhe, in gemessener Weise, gemächlich, nach und nach, allmählich: शनैरिव शनकैरिवेन्द्रयेन्द्रो परि स्रव RV. 8, 80, 3. शनकैः, उच्चैः KĀTH. 27, 3. MAITREJUP. 6, 28. M. 3, 92. 224. 228. 7, 108. 116. 172. 10, 43. MBH. 1, 6023. 6179. 3, 1779. 2177. 2706. 11005. 5, 7294. 7, 669. 13, 3501. R. GORR. 2, 66, 9. MBH. 67. ÇIÇ. 9, 26. RATNĀV. 27, 10. Spr. (II) 1378. 2668. KATHA. 40, 29. 62, 237 (शनकैः gedr.). RĀGA-TAR. 1, 358. 6, 15. 8, 1632. BHA. P. 1, 6, 23.

शनपर्णी f. *eine best. Pflanze*, = कटुकी ÇABDAR. im ÇKDr.

शनि m. = शनिश्चर *der langsam Einhererschreitende*, Bez. des Planeten Saturn (eines Sohnes des Sonnengottes) AK. 1, 1, 2, 27. TRIK. 1, 1, 94. H. 120. HĀR. 12. Verz. d. Oxf. H. 184, b, 9. R. GORR. 2, 40, 10. रवेर्व्यापारमादत्ते प्रदीपो न पुनः शनिः Spr. (II) 3341. (I) 2949. VARĀH. BRH. S. 97, 2. 103, 5. 6. GANIT. MADHJAM. 1. VP. 240. Verz. d. Oxf. H. 86, b, 44. 339, b, 14. 23. Verz. d. B. H. No. 878. °स्तोत्र 1274. °चक्र ĠJOTISTATTVA im ÇKDr. °प्रसू f. *die Mutter* Çaṇi's d. i. Khāja BUCRIPR. im ÇKDr. Çaṇi als Sohn des Atri VĀJU-P. in VP. 83, N. 4.

शनिप्रिय n. *Sapphir* (नीलमणि ÇKDr.) ÇABDĀRTHAK. im ÇKDr.

शनिवार (शनि + 4. वार) m. *Saturn's Tag, Sonnabend* Journ. of the Am. Or. S. 6, 177. TITHJĀDIT. im ÇKDr.

शनिर्गङ्गम् (von शनिस् + गङ्गा) adv. *wo die Gaṅgā langsam fließt* P. 2, 1, 21, Schol.

शनैर्मेक (शनैस् + मेक) m. *langsames —, beschwerliches Harnen* ÇĀRṆG. SAMH. 1, 7, 43. °मेकिन् adj. *daran leidend* Suçr. 1, 272, 14. 2, 78, 1.

शनिश्चर (शनैस् + 1. चर) 1) adj. *langsam einhererschreitend* MED. a. v. 82. पौद्ग Spr. (II) 2169. — 2) m. = शनि *der Planet Saturn* (ein Sohn des Sonnengottes) AK. 1, 1, 2, 27. TRIK. 1, 1, 94. 3, 3, 209. H. 120. HĀLĀJ. 1, 48. MBH. 2, 447. 3, 148 (unter den Namen der Sonne wie auch andere Planeten). 16171. 5, 4840. 12, 18692. HARIV. 611. 12794. 14076. R. 3, 52, 15. 5, 5, 28. 85, 2. Spr. (II) 2169. VARĀH. BRH. S. 9, 40. 10, 18, 11, 18. 46, 11. 96, 17. 103, 2. BRH. 3, 5. LAGHUV. 2, 8. KATHA. 48, 71. RĀGA-TAR. 4, 583.